

FIȘA DISCIPLINEI
Literatură și cultură rromani 5
(Literatura rromani veche din România)
Anul universitar 2028-2029

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Asiatice, Clasice și Slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură rromani / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Literatură și cultură rromani 5 (Literatura rromani veche din România) + Seminar (în limbile rromani și română)				Codul disciplinei	LLRr5161	
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Julieta ROTARU					
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			-					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	-
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					23
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat (consiliere profesională)					-
Examinări					2
Alte activități					7
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				98	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.1. de curriculum	Cunoștințe elementare de literatură și de teorie literară
4.2. de competențe	Cunoștințe elementare privind literatura veche rromani din România

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP3	Aplică cunoștințe în domeniul științelor sociale și umaniste
CP6	Utilizează dicționare
CP16	Predă limbi străine
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT4	Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
CT8	Dă dovadă de auto-reflecție

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP3	1. Studentul recunoaște, înțelege, definește și explică concepte cheie și terminologie specifice domeniului. Înțelege și stăpânește vocabularul academic și normele de scriere și retorică academică.	1. Studentul își dezvoltă gândirea critică și exprimarea academică specifică domeniului, în discurs scris sau oral.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP6	2. Studentul/absolventul clasifică textele (orale sau scrise) în limba programului de studiu și le descrie caracteristicile.	2. Studentul corectează texte în limba maternă și în limba programului de studiu, traduce diferite tipuri de texte dintr-o limbă în alta, păstrând sensul și nuanțele textului original, fără adaosuri/modificări/omisiuni, evitând exprimarea de sentimente și opinii personale.
CP16	3. Studentul este familiar cu politici lingvistice și politici identitare europene, naționale, instituționale și, comparativ, din țări ne-europene, și înțelege impactul acestora asupra predării limbilor străine în contexte specifice. Studentul/absolventul este familiar cu diverse metode ale predării și învățării limbilor străine și le corelează și aplică predării limbii și învățării limbii programului de studiu.	3. Studentul evaluează avantajele, dezavantajele, diferitele puncte de vedere și direcțiile de dezvoltare ale politicilor lingvistice la nivel național sau instituțional. Studentul/absolventul evaluează avantajele și dezavantajele diferitelor metode didactice în funcție de aplicabilitatea lor în dinamica dintre acumularea de cunoștințe de limbă și dezvoltarea de abilități de comunicare.
CT4	Studentul face conexiuni între literaturile limbilor de studiu, literatura universală sau curente literare și efectuează comparații critice între autori și opere.	Studentul interpretează și analizează texte aparținând diverselor genuri și specii literare.
CT8	Studentul înțelege și stăpânește metodologia de cercetare și normele de etică academică și profesională în domeniu.	Studentul problematizează o ipoteză de cercetare, sub îndrumare, și dezvoltă o analiză pe baza unor date concrete (texte literare, informație de natură lingvistică sau culturală).

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Studentul/absolventul este familiarizat, înțelege, definește și explică concepte, noțiuni și vocabular-cheie despre literatura rromani timpurie din România; înțelege și face uz proficient de limbaj academic și de normele scrisului academic.
Studentul/absolventul clasifică texte orale sau scrise în limba rromani (și în traducere) și descrie trăsăturile lor.
Studentul/absolventul este familiarizat cu politicile lingvistice UE și non-UE, naționale și instituționale (și politicile identitare asociate) și înțelege impactul lor asupra învățării și predării limbii rromani în contexte specifice.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Studentul/absolventul își dezvoltă gândirea critică și limbajul academic specializat, oral și în scris, prin analiza textelor rromani.
Studentul/absolventul corectează texte în limba maternă sau în limba rromani și traduce diverse tipuri de texte, păstrând sensul și nuanțele originalului.

8. Conținuturi

8.1 Cursul teoretic	Metode de predare	Observații
Partea I: Context istoric	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Prima documentare a limbii rromani în Europa:	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Occidentală (1515) - Johannes von Grafting ; Orientală (1542)	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Partea II: Folclor și literatură	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Colecția Barbu Constantinescu (1878): Basme și variante regionale	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	

Analiză comparativă cu folclorul european	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Contribuția lui Heinrich von Wlislocki: Texte folclorice (1884-1892)	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Evaluare critică a autenticității	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Partea III: Studii lingvistice	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Gramatici descriptive din secolul XIX	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Specificul dialectelor vlx din România	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Seminar: <ul style="list-style-type: none"> Analiza următoarelor basme din colecția lui Barbu Constantinescu și compararea lor cu folclorul european: „Cei doi hoți” cu variantele sale – muntenească „Hoțul împărat”, moldovenească „Mațchi sau hoțul șiret” și macedoromână „Un mare meșter”; „Șarpele, ginerele împăratului” cu variantele sale muntenească, neogrească și albaneză; „Copiii de aur”; „Muma cea rea”; „Strigoitul” și compararea sa cu variantele publicate de Franz Miklosich. De asemenea, similitudinea dintre basmul românesc „Roșu împărat și strigoaica” din culegerea lui Barbu Constantinescu și basmul „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte” publicat de Petre Ispirescu. Arhetipuri mitologice în folclorul cules de Heinrich von Wlislocki. Autenticitatea contestată a operei sale etnografice.	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	

Bibliografie:

- Bari, Károlyi. 1999. Gypsy Folklore, Hungary & Romania. Private publishing
- Constantinescu, Barbu. 1877. „Literatura populară a țiganilor; texturi inedite cu glosar”, Columna lui Traian, Revista pentru istorie, lingvistică și psihologia poporană. Editor B.P. Hașdeu, VIII (1877), tom II, nos. 10-11: 605-620, București: Noua tipografie a laboratorilor români.
- Constantinescu, Barbu. 1878. Probe de limba și literatura țiganilor din România. București: Tipografia Societății Academice Române (Laboratorii Români).
- Copoiu, Petre, Rromane paramică. Povești țigănești, București: Editura Kriterion, 1996;
- Eminescu, Mihai. 1878. „Dr. Barbu Constantinescu, „Probe de limba și literatura țiganilor din Romania.” Timpul III (189): 3.
- Gaster, Moses. 1931. "Rumanian Gypsy Folk-tales." Journal of the Gypsy Lore Society (Third Series) 10(4): 153-71; 12(4): 166-89; 15(1): 10-20; 15(4): 160-81; 17(3): 58-66.
- Ghilușul, revistă folclorică. Apare lunar. Editor Șt.St. Tuțescu, Comuna Balota, Dolj, anul I, nr. 1, dec. 1912.
- Groome, Francis Hindes 1899. Gypsy Folk-tales.
- Kogalnitchan, Michel. 1837. Esquise sur l'histoire, les mœurs et la langue des cigains, connus en France sous le nom de Bohémiens, suivie d'un recueil de sept cents mots cigains. Berlin: B. Behr.
- Kogalnitchan, Michel. 1840. Skizze einer Geschichte der Zigeuner, ihrer Sitten und ihrer Sprache; nebst einem kleinen Wörterbuche dieser Sprache. Stuttgart: J.F. Cast'sche Buchhandlung.
- Kogălniceanu, Mihail. 1900. Schiță despre țigani, traducere de Gh. Ghibănescu, profesor. Iași: Tipografia Dacia, P. Iliescu și D. Grossu.

- KoOs, Ferencz. 1890. „Romaniai cigany nepdalok. Dr. BC utan kozli.” Bukaresti Magyar Képes Naptár az 1890-ik. Kozonseges evre. ed. Veress endre, Brasso: Alexi Konyvnyomdaja. 140-[160 p.]: 86-7.
- Lípa, Jiří. 1968. O nevěrohodnosti ciganologa H. v. Wlislackého // Slovo a slovesnost, 29 (4): 407–11.
- Meltzl, Hugo von. 1878. Jile romane. Volkslieder der transilvanisch-ungarischen Zigeuner. Original-texte mit gegenüber stehenden Verdeutschungen. Proben einer grösseren Sammlung-Inedita. Von Dr. Hugo von Meltzl. Klausenburg: Universitätsbuchdruckerei Johann Stein, 1878, 41 p. (Sonder-Abdruck aus den Brassai-Meltzl'schen, Összehasonl. irodalomtörténelmi lapok (Zeitschrift für vergleichende Literatur), Bd. I (1877) u. II (1878))
- Nicolăescu-Plopșor, C. S. 1934. Ghilea Romane (Cântece țigănești). Craiova: Victoria.
- Nicolăescu-Plopșor, C. S. 1934. Paramisea romane (Povești țigănești). Craiova: Victoria.
- Procop, Svetlana. 2017. Heinrich von Wlislacki in the memories of his contemporaries. Revista de Etnologie și Culturologie XXII: 60–7.
- Rotaru, Julieta. 2016. Barbu Constantinescu. Cântece țigănești. Romané ghilea. Gypsy Songs; Critical edition, Introduction, Chronological table and Indices by Julieta Rotaru, forward Viorel Cosma. Bucharest: Editura Muzeul Literaturii Române.
- Rotaru, Julieta. 2018. "Barbu Constantinescu, the first Romanian scholar of Romani studies." Romani Studies, continuing Journal of the Gypsy Lore Society (Fifth Series) 28 (1): 41–78.
- Rotaru, Julieta; Tirard, Aureore; Šapoval, Viktor. 2022. Romani Lexicography in the Nineteenth Century. Vol. 1: Lexicon Româno-Țigănesc/Romanian-Gypsy Dictionary, Lincom Series in Romani Linguistics. Munich: Lincom Academic Publishers.
- Popp-Șerboianu, C.J. 1930. Les Tsiganes. Histoire, Ethnographie, Linguistique, Grammaire, Dictionnaire. Paris: Payot
- Șăineanu, Lazăr. 1978. Basmale române în comparație cu legendele antice clasice și în legătură cu basmele popoarelor învecinate și ale tuturor popoarelor romanice. Ediție îngrijită de Ruxandra Niculescu. Prefață de Ovidiu Bârlea, București: Editura Minerva. (Basmale lui Barbu Constantinescu)
- Vaillant, Jean-Alexandre 1861. Grammaire, dialogues & Vocabulaire de la langue Rommane des sigans. Paris: Typographie Pilloy.
- Wlislacki, Heinrich. 1884. Die Sprache der transsilvanischen Zigeuner. Grammatik, Wörterbuch. Leipzig: W. Friedrich.
- Wlislacki, Heinrich. 1890. Volksdichtungen der siebenbürgischen und südungarischen Zigeuner. Wien: Carl Graeser.
- Wlislacki, Heinrich. 1892. Aus dem Inneren Leben der Zigeuner. Berlin: Felber.
- Wlislacki, Heinrich. 1892a. „The Worship of Mountains among the Gypsies.” Journal of the Gypsy Lore Society 3(3): 161-169; 3(4): 211-9.
- Wlislacki, Heinrich. 1994. Zur Ethnographie der Zigeuner in Südosteuropa. Tsiganologische Aufsätze und Briefe aus dem Zeitraum 1880–1905 (= Studien zur Tsiganologie und Folkloristik, 12), hrsg. von Joachim S. Hohmann. Frankfurt am Main u. a.: Peter Lang.
- Wlislacki, Heinrich. 2016. La Rose et le musicien. Contes tsiganes. Traduit et édité par Corinne et Claude Lecouteux. Paris: José Corti.
- Zieliński, Vladislav Kornel Ritter von. 1893. Die Abstammung der polnischen Zigeuner nach ihrer Tradition. Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn. III Bd.: 250-2.
- Vassilkov, Yaroslav. 2023. „The Folklore of the European Roma and Mythologies of the Indian Tribal World,” Romani Studies 33(2): 265-80, <https://doi.org/10.3828/rost.2023.12>

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acestora cu alte discipline conexe.	Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10.	50%
	Aspecte de atitudine: conștiinciozitate, studiul individual și în grup.		

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

	Înșușirea cunoștințelor de literatură rromani.		
9.5 Seminar / curs practic	Analiză de text Studii comparative Cercetare documentară	Participare activa la seminar	50%
9.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Studentul cunoaște care sunt principalele noțiuni de literatură, le recunoaște și le definește; Studentul a citit principalele opere analizate; Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului literaturii rromani vechi din România. 			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								Nu se aplică nici o etichetă

Data completării:
26.03.2026

Numele și semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar/
curs practic

Conf. univ. dr. Julieta ROTARU

-

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data avizării în Departament:

....

Numele și semnătura directorului de departament

.....

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului